

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

כריתות דף יב.

לרבנן דס"ל דאמרו לו שנים נטמאת ומכחישם שלא נטמא - פטור, מה החילוק בין הטעמים?

בטומאה ישנה	בטומאה חדשה ¹	
פטור		לטעם: אדם נאמן על עצמו לענין כפרה יותר ממאה איש
פטור ²	חייב ³	לטעם: דאמרינן מיגו דאי בעי אמר מזיד הייתי ⁴

לתנאים דלהלן, אמרו לו שנים שעשה איסור דלהלן והוא מכחישם מה הדין?

בטומאה	בחלב ובביאת מקדש	
	אינו נאמן וחייב קרבן	לר' מאיר
	נאמן ופטור מקרבן	לר' יהודה
אינו נאמן וחייב קרבן ⁵	נאמן ופטור מקרבן	לחכמים

¹ כתבו תוס' (ד"ה נפקא), דה"ה שיכלה הגמ' לומר נפ"מ בין הטעמים באמרו לו אכלת חלב, ואמר "לא אכלתי לא שוגג ולא מזיד" - דאין לו מיגו להיות נאמן שלא אכל בשוגג שיכל להפטר אם היה אומר "אין אכלתי ובמזיד אכלתי", כיון שאמר שלא אכל גם במזיד - וחייב. אולם לטעם דנאמן על עצמו לענין כפרה יותר ממאה עדים, גם כאן נאמן.

² דיש לו מיגו שיכול לומר טבלתי, דכיון שאומרים לו בטומאה ישנה אתמול נטמאת והיום נכנסת - אם טבל אינו טבול יום, והרי שיכול לתרץ דיבורו שאמר "לא נטמאתי" - שלא נשארתי בטומאתי אלא טבלתי.

³ הנה טומאה חדשה פירוש, שאמרו לו היום נטמאת והיום נכנסת למקדש - והוא מכחישם ואומר שלא נטמא, דכאן אין לו מיגו שאינו יכול לומר לא נשארתי בטומאתי - כי טבלתי, דטבול יום ג"כ אסור להכנס למקדש. וכן לא יכול לומר לא נטמאתי שוגג אלא מזיד, דאין נפ"מ איך נטמא אם במזיד או בשוגג, דבכל ענין אם נכנס אח"כ למקדש בשוגג חייב קרבן. ולומר לא נכנסתי שוגג אלא מזיד, אינו יכול לומר, דבעינן שיתרץ את דיבורו שאמר לא נטמאתי, וכשיאמר עכשיו שנכנס במזיד אינו תירוץ לדיבורו ולא נאמן. אכן אם יאמר מתחילה בהכחשתו לא נכנסתי - יהיה נאמן במיגו שיכול לומר לא נכנסתי שוגג אלא במזיד.

⁴ וביארו תוס' (בד"ה או) דאין זה מיגו כבכל מקום, דהא לא אמרינן מיגו במקום עדים, ועוד דכאן אין לו מיגו, היות ש"ל דהא דלא אמר "מזיד הייתי" דלא "משוי איניש נפשיה רשיעא". אלא דכאן הוא "מתרץ דיבורו" - דמה שאמר לא אכלתי - ר"ל שלא אכלתי שוגג אלא מזיד.

⁵ פירש"י בלשון הראשון, דטעמם של חכמים משום מיגו דאי בעי אמר לא אכלתי או לא נכנסתי שוגג כמו שאתם אומרים אלא מזיד. אולם לגבי טומאה שאומרים לו נטמאת אתמול ואכלת קדשים היום בטומאת הגוף, בזה אין לו מיגו שיכול לומר לא נטמאתי שוגג אלא מזיד, דאין נפ"מ איך נטמא. [והקשתה הגמ' דנימא דנאמן לומר לא נטמאתי במיגו שיאמר טבלתי - ומתרץ דיבורו שלא נשאר בטומאה. ותירץ רבינא, דכל מה שמצאנו שמכחיש להם הוא רק מאכילה המחייבת אותו קרבן אבל לא מנגיעה שלא מחייבת אותו קרבן, (ופי" בעולת שלמה - דלקמן (בעמוד ב')) מבוואר שאין אדם נאמן על הקודשים עצמם להתירם כשאמרו עדים שנטמא ונגע - והקדשים אסורים באכילה לאחרים), כיון שאין נאמן בטומאה לגבי נגיעה אינו נאמן בטומאה כלל].

לשון שני פירש"י דמודים חכמים לר' יהודה שפטור, רק בחלב ובביאת מקדש שיש קרבן - ולכך גבי מידי דכפרה אמרינן דאדם נאמן על עצמו כמאה איש, אבל לענין טומאה דאין קרבן לא נאמן. ומדקפסיק ותני שלא נאמן בטומאה כלל, שמע מינה שאין טעם חכמים משום מיגו, דא"כ גם בטומאה יש מיגו, ויכול לתרץ דיבורו ולומר לא עמדתי בטומאה אלא טבלתי. [ודוחה רבינא, דגם

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

כריתות דף יב:

אליבא דר' יהושע דסובר "תמחויין מחלקין" (-אותו מין בשני סוגי תבשיל), מה הדין בדלהלן?

לענין חומרא - ב' זיתי חלב בהעלם אחד	לענין קולא ¹ - ב' חצאי זיתי חלב בהעלם אחד	
חייב אחד	חייב שנים	ללשון הראשון בגמ'
חייב אחד		לאיכא דאמרי

אכל חצי זית ועוד חצי זית ממין אחד מה הדין?

בב' העלמות	בהעלם אחד	
חייב אחד ²	חייב אחד	לרבן גמליאל
פטור		לחכמים

אכל שני חצאי זיתים בהעלם אחד כמה ישהה ביניהם ויחשב אכילה אחת?

לצד דר"מ לקולא קאמר	לצד דר"מ לחומרא קאמר	
אם שהה בין פירור לפירור כדי אכילת קליות - לא מצטרף ³	אפי' כל היום מצטרף, אם לא שהה כדי אכילת פרס בין פרור לפרור	לר' מאיר - כאוכל קליות
מחמירים - דאם שהה כנ"ל כדי אכילת פרס מצטרף ⁴	מקילים - דעד ששהה כדי אכילת פרס מצטרף, יותר לא	לרבנן - כדי אכילת פרס

בטומאה אין מיגו דכל מה שמצאנו שמכחיש להם הוא רק מאכילה המחייבת אותו קרבן אבל לא מנגיעה שלא מחייבת אותו קרבן, וכיון שאין נאמן בטומאה לגבי נגיעה אינו נאמן בטומאה כלל.

¹ פי', שאם נפסוק כר' יהושע ש"תמחויין מחלקים" - יצא כאן קולא שהשני חצאי זיתים יחשבו כשני מינים ולא יצטרפו ויהיה פטור. ונחלקו בזה הב' הלשוניות דלהלן, דללשון הראשון כי קאמר ר' יהושע לענין חומרא אמר, אבל לענין קולא לא אמר. וללשון השני גם לענין קולא אמר.

² ס"ל לרבנן גמליאל דאין ידיעה לחצי שיעור וחשוב הכל כהעלם אחד.

³ ולצד זה מודה ר"מ לרבנן שכל משך השיעור (אפי' כשלא שהה כדי אכילת קליות בינתים) הוא כדאי אכילת פרס ולא יותר.

⁴ הגם ששהה בין פירור לפירור יותר מכדי זמן אכילת קליות - מצטרף, (ולא כר"מ שבכה"ג אינו מצטרף - ופטור).